

PROVTAGNING PÅ BARN

En liten handbok för
barn och föräldrar



TYKSLAB

Innehåll:

Välkommen till laboratoriet

Vad är blod?

Blodprovstagning

Blodprovstagning från fingerspetsen

Magiskt plåster

Hjärtfilm eller EKG

2:a upplagan 2015

Originaltext: Marjut Aaltonen, Kirsi Kaitanen,
Tarja Nyrhinen, Katja Tanner

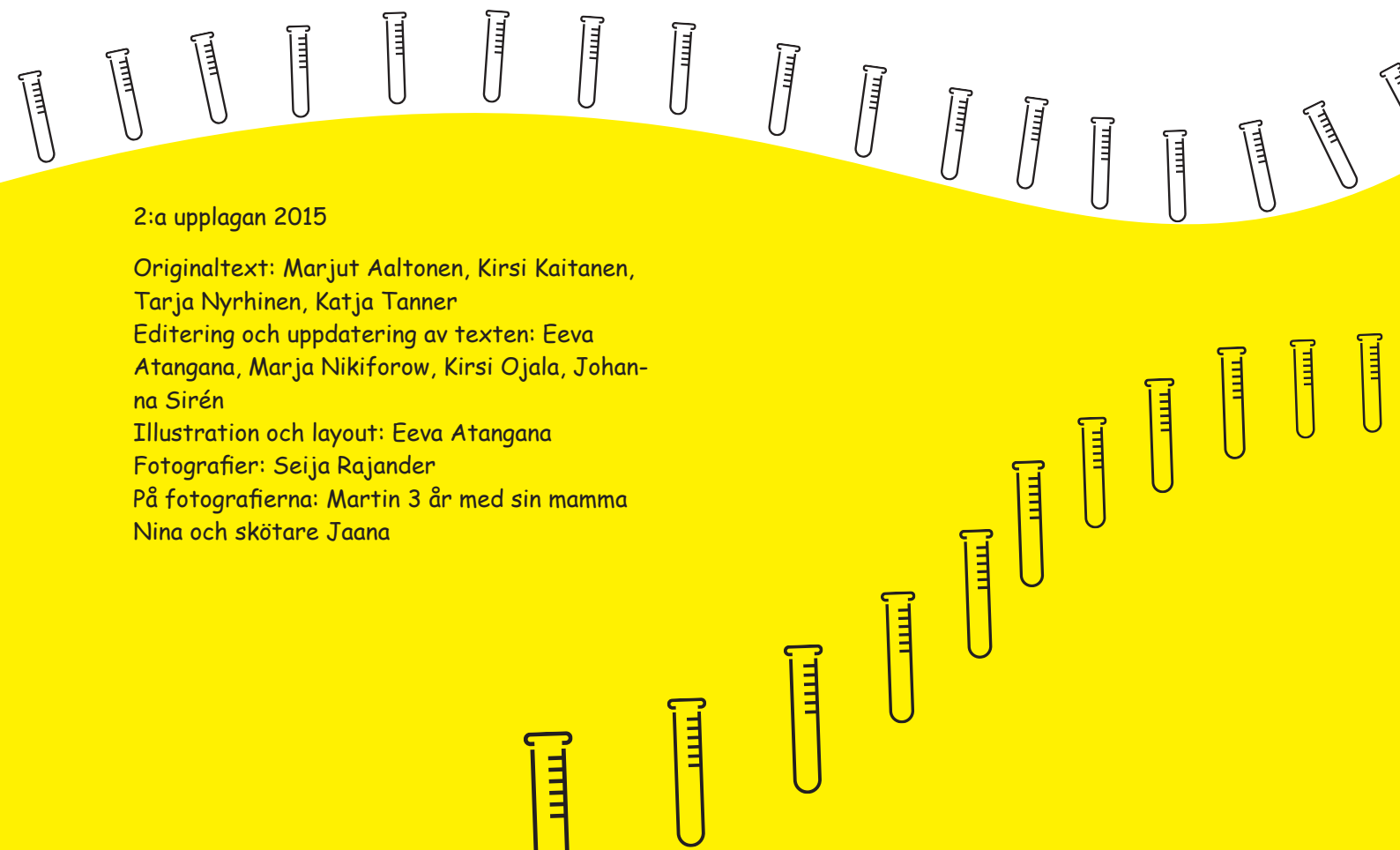
Editering och uppdatering av texten: Eeva
Atangana, Marja Nikiforow, Kirsi Ojala, Johanna
Sirén

Illustration och layout: Eeva Atangana

Fotografier: Seija Rajander

På fotografierna: Martin 3 år med sin mamma

Nina och skötare Jaana



Välkommen till laboratoriet!

Här på laboratoriet tar vi blodprov, som vi gör olika undersökningar av. Då vi undersöker hjärtat tar vi en hjärtfilm eller EKG. Det är meningen att vi ska undersöka dig också. Vi gör alla undersökningar för ditt eget bästa.

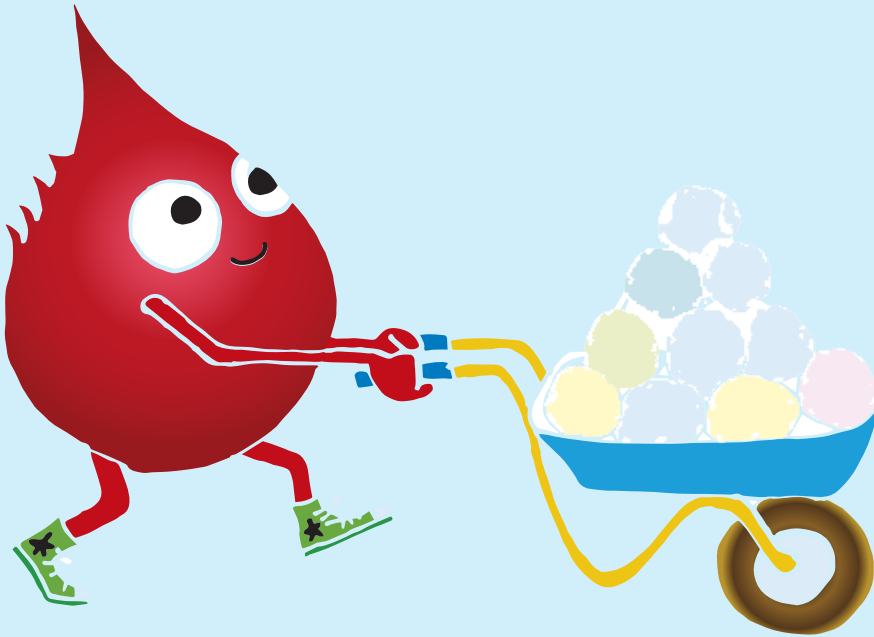


Om du är sjuk hjälper laboratorieundersökningarna läkaren att välja sådana vårdformer som hjälper dig bäst.

Laboratorieprovsvaren visar om du har blivit frisk eller om du behöver mera vård. Om du är på väg hit till sjukhuset för att opereras eller för att få någon annan behandling så hjälper laboratorieundersökningarna oss att planera din vård på rätt sätt.

Vad är blod?

Har du någonsin fått ett sår så att det har börjat blöda? Blod är faktiskt ett ämne som heter plasma, där det simmar omkring olika blodkroppar och blodplättar.



Röda blodkroppar

Största delen av blodkropparna är röda blodkroppar och därför ser blodet rött ut. De röda blodkropparna transporterar den luft du andas in i form av "syreballer" och ger kraft till dina muskler så att du orkar röra dig.

Vita blodkroppar

Det vita blodkropparna är som detektiver. De hittar baciller som gömt sig i människokroppen. De vita blodkroppsdetektiverna fångar och förstör bakterier och virus som förorsakar olika sjukdomar.

Blodplättar eller trombocyter

Blodplättarna fungerar som sårtilltäppare. Deras uppgift är att få såret att sluta blöda.

Om det finns endast få blodplättar tar det längre tid innan såret slutar blöda.





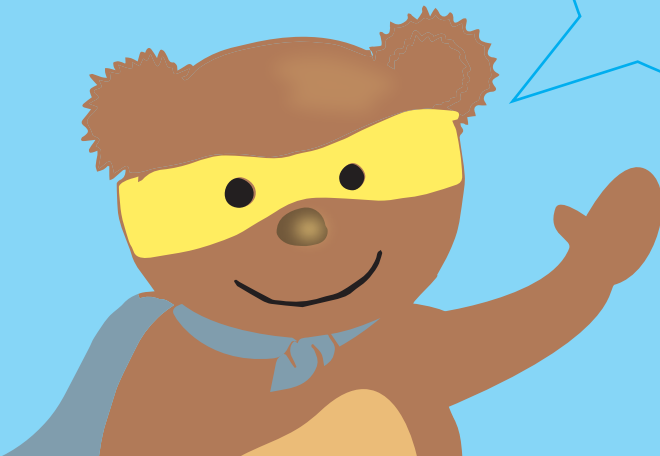
Blodprovstagning

I provtagningsrummet kan du sitta i mammas, pappas eller skötarens famn medan vi tar blodproven. Du kan också sitta i stolen alldeles ensam.

Först lägger man ett band runt armen, som kan klämma en aning. Bandet gör att blodådern i din arm syns bättre. Därefter torkar man din hud med en liten rengöringslapp. Sedan är det dags för skötaren att ta blodprovet från din arm. Det kan nog sticka till litet.

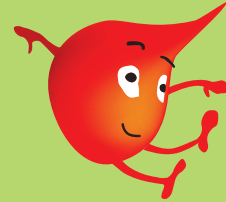
En annan skötare kan hjälpa till att hålla din arm på plats om det behövs. Efter provtagningen sätter man en bit vadd och ett plåster på stället var man stuckit. Det gäller att trycka riktigt hårt på dem.

Men hej, var inte nervös!
Det här är snabbt över bara du kommer
ihåg en jätteviktig sak:
Du måste hålla armen helt stilla!
Du får inte alls röra på den.





Blodprovstagning från fingerspetsen



Blodprovet kan ibland tas också från fingerspetsen. Först värmer man upp handen för att det ska gå lätt att ta blodprovet.

Det är bra om du kan sitta i lugn och ro och vara helt **avslappnad**. Man torkar fingerspetsen med en rengöringslapp och sedan nyper man ett litet märke i fingerspetsen. Bloddropparna tas tillvara i små rör. Till slut sätter man ett skojigt plåster på fingret.





Magiskt plåster

Ibland kan man före provtagningen lägga på ett bedövande **magiskt plåster** eller en magisk salva. Salvan är bra på det sättet att det nästan inte känns alls då man tar blodprov, då salvan har fått verka i ungefär en timme. Det är inte alltid möjligt att använda magiskt plåster, men provtagningen går nog bra också utan magiskt plåster.

Då dina blodprover är färdigt i rören skickas de för att analyseras. I laboratoriet undersöker man dagligen upp till tusentals blodprover.





Hjärtfilm eller EKG

Läkaren vill ibland att ditt hjärta ska undersökas. Då tas en hjärtfilm av dig. Det är en trevlig undersökning, du ligger bara stilla och helt avslappnad en stund.

Först ber skötaren dig att ta av dig skjortan och strumporna.

Efter det får du vila på en "hiss-säng", som man kan höja upp eller sänka ner. Skötaren placerar ut nio stycken självhäftande elektroder på ditt bröst. Man placerar likadana klistermärken också på handlederna och vristerna.

Då klistermärkena är på plats kopplar skötaren fast sladdar till dem. Nu gäller det att ligga riktigt avslappnad som kokt makaroni. Under tiden ritas EKG-apparaten, som står bredvid sängen, en kurva av dina hjärtslag.

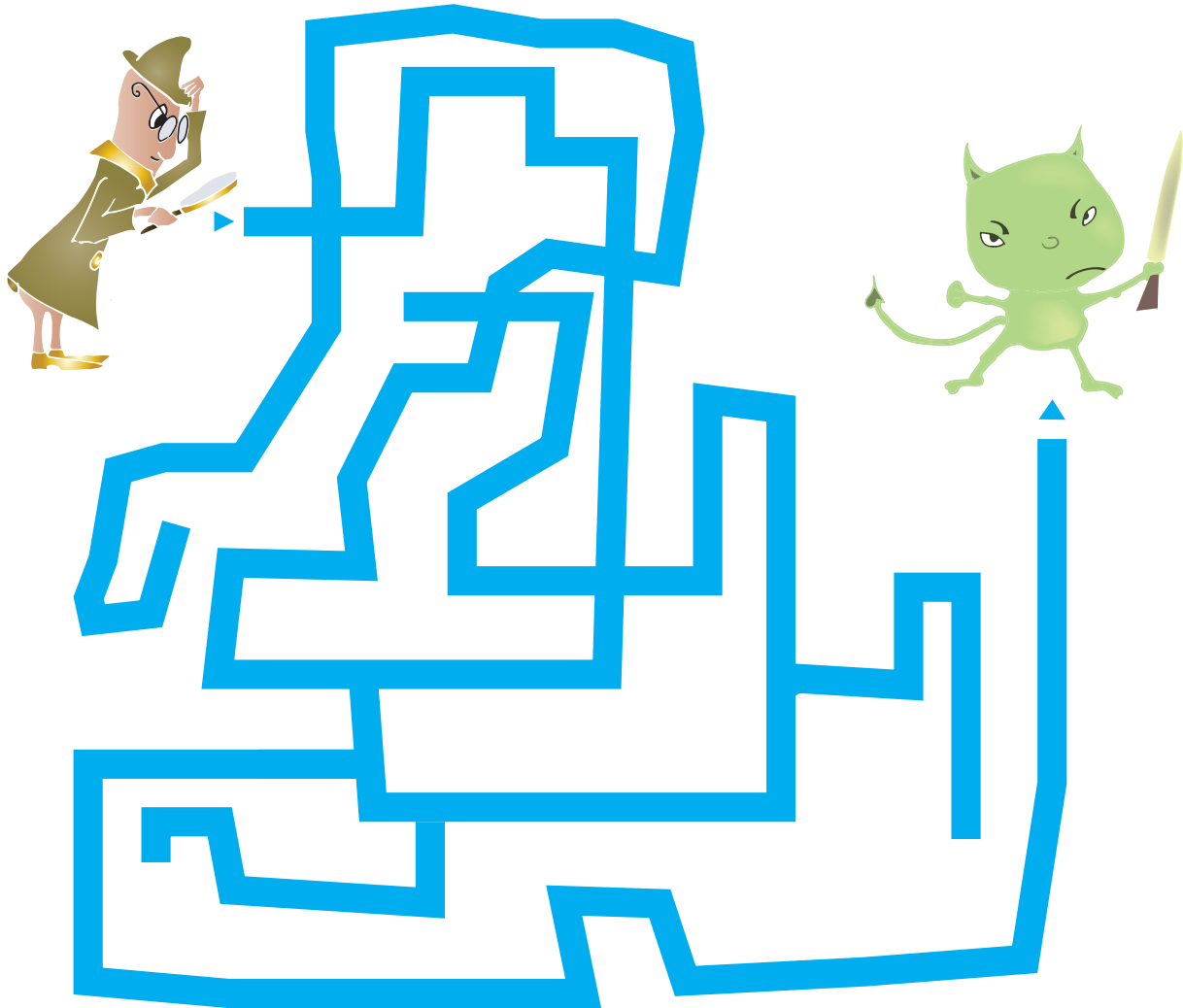
Nu är hjärtfilmen klar. Om du vill kan skötaren visa hur datorn har ritat dina hjärtslag.

Vi hoppas att du haft en trevlig lässtund då du bekantat dig med blodprovstagningen och hjärtfilmstagningen. Vi berättar gärna mera då du kommer till laboratoriet.

Vi ses i laboratoriet!



Hjälp detektivcellen att hitta bakterien



Mera intressant läsning:

Sharon Rentta: På sjukhuset, Gunilla Wolde: Emma hos doktorn, Reuterstrand och Wik: Ellis går till doktorn.